

УДК 811.11'42

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2024-XXII-6>

МАНІПУЛЯЦІЯ ЯК ФОРМА МОВНОГО ВПЛИВУ В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНОГО АНЕКДОТУ

Мовчан Діана

доцент кафедри германської філології
Сумський державний університет
ORCID ID: 0000-0003-3604-7057

Щигло Лариса

доцент кафедри германської філології
Сумський державний університет
ORCID ID: 0000-0002-9441-6175

Стрельнікова Єлизавета

студентка кафедри германської філології
Сумський державний університет
ORCID ID: 0009-0002-3851-8078

Статтю присвячено дослідженню маніпулятивних стратегій і тактик у політичному дискурсі через призму анекдотів. Політичний анекдот відіграє роль одного з різновидів відгалуження масової комунікації, у межах якого формуються та поширюються інформативні, образні, експресивно-сугестивні тексти, що адресуються окремим групам людей із метою спонукання до підтримки або дискредитації політичної сили чи окремих політиків. Традиційно анекдоти належать до сучасних фольклорних форм, основними критеріями яких є прикладний характер, анонімність, комічність і синтетичність. На основі функціонального критерію виокремлено іміджевий, інформативний, казуальний і ситуативний види політичного анекдоту.

Доведено, що політичний анекдот передбачає існування впливового адресанта, який має змогу використовувати різноманітний арсенал лінгвостилістичних засобів, представлених у форматі відносно лаконічного послання для досягнення гумористичного впливу на адресата та контролю його ментальної діяльності.

Для досягнення зазначеної мети автори політичних анекдотів використовують такі мовні інструменти: емоційно навантажену лексику, жаргон, скорочення, орфографічні, пунктуаційні неточності, повтори, елементи мовної гри, анафори, антитези, інверсії, риторичні запитання, еліпсиси, епіфори, сегментовані конструкції та парцеляцію.

З'ясовано, що політичний анекдот виконує ряд специфічних функцій, до яких належать: інформаційно-пізнавальна, афіліативно-інтегративна, розважально-ігрова, проєкційно-компенсаторна, роль соціального контролю, тактична.

Ключові слова: політичний дискурс, політичний анекдот, політична аудиторія, маніпулятивний вплив, комічний ефект.

Movchan Diana

Docent at the Department of Germanic Philology
Sumy State University

Shchyhlo Larysa

Docent at the Department of Germanic Philology
Sumy State University

Strelnikova Yelyzaveta

Student at the Department of Germanic Philology
Sumy State University

**MANIPULATION AS A FORM
OF LINGUISTIC INFLUENCE BY MEANS OF A POLITICAL ANECDOTE**

The article is devoted to the study of manipulative strategies and tactics in political discourse by means of anecdotes. Political anecdote plays the role of one of the varieties of mass communication, which includes informative, imaginative, expressive and suggestive texts addressed to certain groups of people in order to encourage, support or discredit a political force or individual politicians. Traditionally, anecdotes belong to modern folklore forms, the main criteria of which are applied nature, anonymity, comic nature and syntheticity. According to the functional criterion, the author distinguishes image, informative, casual and situational types of political anecdote.

It is proved that a political anecdote implies the existence of an influential addressee who is able to use a diverse arsenal of linguistic and stylistic means presented in the format of a relatively concise message to achieve a humorous impact on the addressee and control his/her mental activity.

To achieve this goal, the authors of political jokes use the following linguistic tools: emotional vocabulary, jargon, abbreviations, spelling and punctuation errors, repetitions, elements of wordplay, anaphors, antitheses, inversions, rhetorical questions, ellipses, epiphors, segmented structures and paraphrases.

It is established that political anecdote performs a number of specific functions, which include: informational and cognitive, affiliative and integrative, entertainment and game, projection and compensatory, social control, and tactical.

Key words: *political discourse, political anecdote, political audience, manipulative influence, comic effect.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку лінгвістики спостерігається значне зростання інтересу до вивчення політичного дискурсу, що зумовлено розширенням спектра інструментів маніпуляції масовою свідомістю завдяки механізмам політичної комунікації. Причиною цього є інтенсифікація політичних подій, загострення політичного протистояння, а також постійні трансформації у сфері мови та мовлення. Між мовленням та політикою існує тісний взаємозв'язок, оскільки в межах політичної комунікації мовлення виступає як потужний інструмент політичної боротьби.

Крім загальноприйнятих формалізованих інструментів політичної комунікації, прийнято виділяти й неформальні, до яких належать політичні анекдоти. Вони виступають як некеровані й неконтрольовані форми комунікації між окремими індивідами або групами, виникнення яких характеризується стихійністю та самостійністю. Незважаючи на це, саме неформальні процеси масової комунікації забезпечують досягнення найвищих показників ефективності маніпулятивного впливу, у тому числі в політичній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні в науковій літературі існує невелика кількість досліджень, у рамках яких аналізуються ті чи інші аспекти дискурсу політичного анекдоту. Зокрема, використання гумору й політичних анекдотів у контексті політичної маніпуляції досліджувалось у працях таких науковців, як В. О. Самохіна, Дж. Лакофф, Л. Ільницька, Л. Нагорна, М. О. Зайцева, Н. Кондратенко, О. Д. Бойко, О. Лінч, О. М. Демська, С. Каміль, Т. Ван Дейк, П. Бергер та ін. При цьому в науковій літературі відсутнє ґрунтовне дослідження використання маніпулятивних стратегій у політичному дискурсі засобами гумору, що додатково обґрунтовує актуальність нашої роботи.

Метою цієї наукової розвідки є дослідження маніпулятивних стратегій у політичному дискурсі через призму анекдотів.

Методи дослідження. Для аналізу анекдотів політичного спрямування використано загальнонаукові методи: спостереження, гіпотезу, аналіз та синтез. Семантику, структуру та функції досліджуваного об'єкта вивчено за допомогою описового методу, таксономії з компонентним аналізом, контекстуально-інтерпретаційного та контекстологічного методів. Як допоміжний застосовано метод лінгвокультурологічного аналізу.

Результати та дискусії. Як зауважують Г. Вусик та О. Антонюк, виокремлення політичного аспекту дискурсу відіграє ключову роль у процесі розуміння специфіки співвідношення між категоріями «політика» та «мова». Це зумовлено зосередженням уваги на створенні, вираженні й відтворенні владного характеру взаємовідносин у соціумі [1, с. 215].

Політичний дискурс відіграє роль одного з різновидів відгалуження масової комунікації, у межах якого формуються й поширюються інформативні, образні, експресивно-сугестивні тексти, що адресуються окремим групам людей із метою спонукання до підтримки політичної сили чи окремих політиків. Політична діяльність провадиться відповідно до чітких цілей, функцій і завдань.

У межах комунікативно-дискурсивного підходу Н. Кондратенко пропонує розглядати категорію «політичний дискурс» як чітко визначену форму виявлення політичної комунікації, у рамках якої передбачено актуалізацію політичних текстів у спілкуванні політичних акторів та аудиторії [6].

Для політичного дискурсу є притаманним використання різноманітних і специфічних за своїм характером засобів. Сутність досліджуваної категорії полягає не лише в практичному використанні специфічних, детермінованих політичною сферою мовленнєвих зворотів, але й у своєрідному підході до підбору й організації конкретних форм вираження з урахуванням прагматичних настанов, цілей та умов комунікації, що формуються в процесі професійної політичної діяльності та в межах відповідних інституцій [13, с. 26].

Первинними є такі жанри політичного дискурсу, які є похідними безпосередньо від політичних осіб і спрямовані на реалізацію у початковому вигляді. До зазначеного жанрового різновиду належать ті, за допомогою яких можливо повноцінно реалізувати ключові інтенції політичного дискурсу, сутність яких полягає у боротьбі за владу: публічні промови, дебати, проголошення гасел тощо.

Тексти неінституційного жанру політичного дискурсу створюються не політиками, а є лише суб'єктивною формою інтерпретації їх позиції. Такі жанри перебувають на межі інших дискурсів, характеризуючись респонсивними ознаками та специфікою реакції на діяльність політиків, висвітлену в первинних формах. До зазначеної категорії належать мемуари, інтерв'ю, графіті, аналітичні й оглядові статті, гумористичні жанри (наприклад, анекдоти, політичні карикатури, пародії тощо) [1, с. 216].

Одним із репрезентативних різновидів політичної комунікації виступає політичний анекдот. Він є короткою формою відповіді на певні події та характеризується повчальним

і дотепним фіналом. Традиційно анекдоти належать до сучасних фольклорних форм, основними критеріями яких є прикладний характер, анонімність, комічність та синтетичність [6].

У сучасному світі є достатньо поширеним функціонування політичного анекдоту в мережі Інтернет.

Головним завданням політичних анекдотів є дискредитаційний вплив на політичного противника; формування симпатій до лідерів політичних сил; висміювання державного устрою або політичного стану в країні; висловлення ставлення влади до народу. Здебільшого конструювання та поширення політичних анекдотів здійснюється умисно, що спрямовано на досягнення чітко визначених політичних цілей.

Комунікація між адресантом та адресатом у межах політичного анекдоту має індивідуалізований характер. Процес поширення анекдотів здійснюється неофіційно в умовах позитивного емоційного сприйняття суб'єктами комунікації одне одного, через що досягається зниження й інтимізація соціальних бар'єрів [4].

Політичний анекдот передбачає існування впливового адресанта, який має змогу використовувати різноманітний арсенал лінгвостилістичних засобів, представлених у форматі відносно лаконічного послання для досягнення гумористичного впливу на аудиторію. Прихована маніпуляція свідомістю адресата здійснюється через віддзеркалювання його поглядів, думок і бажань.

Маніпулюванням свідомістю аудиторії можна вважати специфічний вплив на психіку, що має на меті забезпечення трансформації та управління ціннісними орієнтирами, емоційним настроєм і штучними потребами для корегування поведінки та досягнення бажаного результату для оратора [5, с. 214]. Ідеться про приховане домінування адресанта та контроль ментальної діяльності адресата. У цьому випадку людина не здатна усвідомлювати, що її потреби, інтереси, світогляд і спосіб життя перебувають у взаємозалежності від суб'єктів маніпулювання [7, с. 104].

Способи, що використовуються в процесі маніпулятивного впливу, характеризуються значною різноманітністю, варіюючись від умисного викривлення в тексті об'єктивної дійсності шляхом закріплення невластивих раніше ключовим словам конотацій, віртуозної і тонкої гри слів, створення необхідного враження за допомогою використання засобів мовленнєвої виразності, зокрема стилістичних і риторичних фігур, тропів тощо [5, с. 215].

Варто зауважити, що встановлення такого контролю не може мати тотальний характер, оскільки людина отримує відомості з різноманітних джерел, унаслідок чого може робити власні висновки, залишаючи поза увагою інтенцію впливового адресанта [4].

У науковій літературі пропонується здійснювати поділ політичних анекдотів за функціональним критерієм, в основу якого покладено мету політичних анекдотів, незалежно від їх тематики та без урахування національних чи історичних особливостей останніх. У цьому зв'язку прийнято виділяти такі види політичних анекдотів: іміджеві, інформативні, казуальні та ситуативні.

Основним завданням **іміджевих** політичних анекдотів виступає формування образу конкретного політика. За умови використання іміджевих політичних анекдотів у межах реалізації «чорних» політтехнологій останні мають на меті створення негативного образу політичних опонентів, а також висміювання їх різноманітних характеристик:

Donald Trump, Joe Biden, and Hillary Clinton are in a boat, and the boat sinks. Who is saved? The United States of America. [15].

Незважаючи на те що політичні анекдоти спрямовані на висміювання конкретних рис політиків, створення іміджевих анекдотів, незалежно від їх спрямування, свідчить про

наявність високих рейтингів політичних акторів. При цьому йдеться про порівняння реальних політичних ситуацій або політиків з ідеалізованими уявленнями суспільства про них [6].

В основу **інформативних** політичних анекдотів покладено актуальні й оперативні відомості щодо політичних подій в країні:

Some sad news: George W Bush's lapdog passed away. Gee, I didn't even know Tony Blair was sick. [19].

За своїми стилістичними та структурними особливостями інформативні анекдоти є подібними до новинних повідомлень, а їх гумор розкривається через призму абсурдного характеру політичних подій, про які йдеться [9, с. 2].

Казуальні політичні анекдоти містять у собі елементи аргументативного дискурсу та спрямовані на інтерпретацію політичної обстановки, включно з відображенням причинно-наслідкового зв'язку між діями політиків та їх наслідками:

Two men talking at the bar:

"So, whats news?"

"NATO is at war with Russia"

"Oh, so how it's going?"

"Russia lost couple thousands of their soldiers including their elite squads, over hundred helicopters and planes, couple hundreds of armored vehicles and tanks, three vessels, capability to exchange currency, Ikea, McDonald's and it's possible their whole country will go bankrupt in couple of weeks."

"And how's NATO doing?"

"NATO didn't entered the war yet." [24].

Зображення умовних ситуацій, що є дуже подібними до реальних, проте характеризуються принциповою абсурдністю, змушує реципієнтів до пошуку подібних фактів у реальності. Отже, описані дії політиків і реальні факти починають сприйматися як абсурдні [6].

Для **ситуативних** політичних анекдотів притаманним є абсурдність у відображенні реальної дійсності. При цьому в тексті таких анекдотів ситуації та факти абсурдного характеру сприймаються як норма [10, с. 37]:

Why did the Cold War end? Global warming started [21].

Політичний анекдот як одна з форм неформальної комунікації демонструє певний рівень суб'єктивності й інтимності. Будь-який індивід, який виступає у ролі слухача чи читача, розглядає його як персонально адресований. Це дає змогу людині сприймати політичний дискурс не в ролі віртуальних паралелей, а зрозумілого для неї природного елемента власного існування в суспільстві та світі загалом [3, с. 98]. Завдяки індивідуалізованому характеру існує можливість використання політичного анекдоту в процесі досягнення маніпулятивних цілей, впливаючи на велику за обсягом аудиторію, що не здатна сприймати інформацію, представлену через призму формалізованих комунікативних засобів.

Зазначимо, що політичний анекдот не варто сприймати лише як лінійну послідовність вербальних елементів. Ключове значення в цьому випадку відіграє не тільки рівень їх взаємозв'язку, але й цілісність на змістовному й комунікативному рівнях. Отже, прийнято виокремлювати три ключові елементи політичного анекдоту: синтаксичний (відношення між одними знаками й іншими); семантичний (відношення між знаками та значеннями); прагматичний (відношення між знаком і загальним змістом) [12, с. 56].

Загальноновизнаним у науковій літературі вважається той факт, що створення політичного анекдоту пов'язане з потребою в інформуванні, агітації, спонуканні до дій, переконанні потенційних виборців. Для досягнення зазначеної мети автори політичних анекдотів використовують цілу низку різноманітних мовних інструментів, серед яких:

– специфічна лексика, як-от ударні слова (*now, here, finally, today*); дієслова, що надають тексту динаміки і спонукають до негайної дії (*come, look, think, ask, send, etc*); емоційні слова і фрази з привабливим описом фактів (*wonderful, impressive, unforgettable, elite, fabulous, outstanding, etc.*); емоційно навантажені слова та словосполучення (*honest, transparent, trustworthy, etc.*);

– алітерація, що виникає з повторення приємних для слуху звуків (*So there's this monarch who has an unexplainable fetish for unlocking doors. But what else can I say, he's King Key* [23]);

– розмовні вирази, короткі тексти з відомими виразами і скороченнями, що не вимагають у читача зусиль для їх розуміння (*How much space will Brexit free up in the European Union? 1 GB* [22]);

– синтаксичні неточності, зловживання розділовими знаками (особливо знаком оклику). Наприклад: *A man yells in the street: "Nicholas is a moron!". He is taken away by the police on charges of lese majeste (insulting the monarch). He tells the policemen "Please let me go, I meant another Nicholas!". The police chief replies: "Do not lie. If you said 'moron', you certainly meant the Czar!"* [25];

– фрази з одного слова, пропущені прийменники та сполучники; повторення одного слова на початку кожного абзацу, неодноразове згадування назви політичної партії або політика, застосування ехо-фрази [11]:

The geography of a woman as she ages:

Between 18 and 22, a woman is like Africa.

Half discovered, half wild, fertile and naturally Beautiful!

Between 23 and 30, a woman is like Europe.

Well developed and open to trade, especially for someone of real value.

Between 31 and 35, a woman is like Spain.

Very hot, relaxed and convinced of her own beauty.

Between 36 and 40, a woman is like Greece.

Gently aging but still a warm and desirable place to visit.

Between 41 and 50, a woman is like Great Britain.

With a glorious and all conquering past.

Between 51 and 60, a woman is like Israel.

Has been through war, doesn't make the same mistakes twice, and takes care of business.

Between 61 and 70, a woman is like Canada.

Self-preserving, but open to meeting new people.

After 70, she becomes Tibet.

Wildly beautiful, with a mysterious past and the wisdom of the ages. An adventurous spirit and a thirst for spiritual knowledge.

THE GEOGRAPHY OF A MAN

Between 1 and 100, a man is like North Korea and Russia:

Ruled by a pair of nuts. [25]

Достатньо поширеним явищем під час створення політичних анекдотів виступає використання елементів мовної гри як ключового композиційного елемента з метою оптимізації способів викладення інформації:

Q: Why does the queen carry a scepter? A: Because everyone works 'cept her. [16].

Одним із найефективніших засобів мовної гри є каламбури, які базуються на використанні омонімів, паронімів або багатозначних слів для створення комічного ефекту. Завдяки своїй гнучкості та легкій впізнаваності каламбури дають змогу авторам анекдотів досягати максимального впливу на аудиторію, залучаючи при цьому мінімум тексту:

Why can't Trump go to White house anymore? It's FOR BIDEN. [14].

Основною метою мовної гри виступає комплексна активізація пізнавальних властивостей аудиторії: логіко-розумових, творчих, слухових, зорових, фокусування уваги тощо. Під час створення політичного анекдоту потрібно брати до уваги той факт, що специфіка запропонованої гри повинна співвідноситися та взаємоузгоджуватися з розумовими, мисленнєвими та мовленнєвими характеристиками цільової аудиторії [12, с. 57].

Особливої значущості у цьому зв'язку набуває наявність у політичному анекдоті іконічних знаків. Наприклад:

Креалізований політичний текст містить не лише ілюстративний матеріал, але й пояснення, оскільки має той зміст, який неможливо висловити вербальними методами. Тож за допомогою взаємодії тексту та зображення формується додатковий смисловий зміст на металінгвістичному рівні [11].

У політичному анекдоті часто спостерігається актуалізація використання жаргону, зокрема молодіжного сленгу. Це обґрунтовано потребою у налагодженні довіри між політиками та цільовою аудиторією [2, с. 70]:

Zelensky calls Putin

Zelensky: Hey Volodya, wanna hear a joke?

Putin: Sure.

Zelensky: Ukraine.

Putin: I don't get it.

Zelensky: You will never get it. [24]

Однією із ключових характеристик політичних анекдотів є орієнтація на мовні й культурні компетентності аудиторії, що пов'язано з необхідністю усунення комунікативних недоліків. Тож у політичних анекдотах перевага надається розмовному типу спілкування, який часто характеризується наявністю орфографічних, пунктуаційних, лексичних і граматичних помилок:

After numerous rounds of, "We don't know if Osama is still alive," Osama himself decided to send Ted Kennedy a letter in his own handwriting to let him know he was still in the game.

Рис. 1. Artists take on political pride, information indigestion, and more [20]

Kennedy opened the letter which appeared to contain a single line of coded message, 370HSSV-0773H. Kennedy was baffled, so he e-mailed it to John Kerry. Kerry and his aides had no clue either, so they sent it to the FBI. Noone could solve it at the FBI, so it went to the CIA, then to the NSA. With no clue as to its meaning, the FBI finally asked Marine Corps Intelligence for help. Within a few seconds the Marine Corps cabled back with this reply, "Tell Kennedy he's holding the message upside down" [14].

З метою інтенсифікації виразності висловлювань у політичному анекдоті вдаються до використання стилістичних фігур, як-от анафори, антитези, інверсії, риторичних запитань, замовчування, еліпсу, епіфори, сегментованих конструкцій та парцеляції [8, с. 318].

Найбільш поширеним прийомом виступає антитеза, тобто протиставлення з метою акцентування уваги на перевагах одного об'єкта політичної діяльності порівняно з іншим:

How is Volodymyr Zelensky different from other politicians?

Most politicians act like heroes until they are elected, and then they become comedians [27].

Лексичні повтори у формі анафори чи епіфори в політичних анекдотах покликані фокусувати увагу на назвах політичних партій або іменах конкретних політичних акторів. Наприклад:

Carol Moseley Braun: "I am the clearest alternative to George Bush. I don't look like him. I don't talk like him. I don't think like him. And I don't act like him." [17].

Дуже поширеними в політичних анекдотах є парцельовані та сегментовані конструкції. Парцеляція – це спосіб мовленнєвого оформлення синтаксичної структури кількома комунікативними одиницями (фразами), що полягає у розподілі простого чи складного речення на більш короткі самостійні відрізки. Цей стилістичний прийом посилює смислові й експресивні відтінки значень, підвищує якість сприйняття фрази [12, с. 58]. Наприклад:

I don't approve of political jokes... I've seen too many of them get elected [14].

Використання прийому сегментації, тобто акцентування уваги на синтаксичних та інтонаційних фрагментах тексту, прийнято пов'язувати із смисловими й експресивними акцентами ключової ідеї такого повідомлення. Наприклад:

Dinner With Boris

Boris Johnson takes the cabinet out for dinner.

The waiter comes along and asks her what he will be eating tonight.

"I'll have the steak," Boris says.

The waiter then asks, 'What about the vegetables?'

Boris replies, "Oh, they'll have the same as me." [18].

Важливу роль для реалізації прагматичної настанови в політичному анекдоті відіграє риторичне запитання, яке використовують для ствердження, підвищення рівня емоційності та привернення уваги [8, с. 319]:

Why do Americans choose from just two people to run for president and 50 for Miss America? [16].

Зазначимо, що політичний анекдот виконує ряд функцій, до яких належать:

- інформаційно-пізнавальна, коли анекдот виступає як додаток до офіційно оприлюдненої інформації, заповнюючи інформаційний вакуум у засобах масової інформації;
- афіліативно-інтегративна, що передбачає обмін анекдотами людей, які мають спільні інтереси, політичні пріоритети й уподобання, унаслідок чого формується певна інформаційна спільність;
- розважально-ігрова, яка реалізується за допомогою неформальних характеристик політичного анекдоту;

- проєкційно-компенсаторна, коли анекдот транслює близькі оповідачеві симпатії та антипатії;
- роль соціального контролю, у межах якої політичний анекдот виступає як складовий елемент громадської думки й елемент прихованого механізму забезпечення неформального контролю мас над представниками еліт;
- тактична, що полягає у поширенні анекдотів з метою здійснення негативного впливу на імідж і репутацію опонентів, тобто використовується як засіб боротьби між конкурентами [4].

Висновки. У зв'язку із вищевикладеним можна зробити висновок, що ключовим елементом для будь-якого політичного анекдоту виступає текст, який оформлюється у формі певного повідомлення з урахуванням основних завдань і кінцевої мети. Політичні анекдоти є одним із засобів поширення інформації та налагодження взаємодії між адресантом і цільовою аудиторією. У процесі створення політичного анекдоту ключовим питанням є врахування мовленнєвого та композиційного аспектів побудови висловлювань, що впливає на забезпечення його цілісності, єдності та розуміння, а також досягнення кінцевої мети маніпулятивного впливу на свідомість політичної аудиторії.

Література:

1. Вусик Г. М., Антонюк О. В. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. № 12. Т. 2. 2020. С. 213–217.
2. Гарлицька Т. С. Лексика рекламних текстів як вияв лінгвокультурної свідомості містян. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. № 5. 2016. С. 69–71.
3. Демичева А. В. Сучасний політичний гумор як поліфункціональне явище. *Вісник ДонНУ імені Василя Стуса*. № 2. 2019. С. 96–100.
4. Карпчук Н. П. Політичний анекдот як інструмент PR. URL: https://studies.in.ua/pravo/polit_anekdot.pdf.
5. Коваленко А. М., Марченко Т. С. Мовні засоби реалізації маніпулятивного впливу в сучасних англомовних ЗМІ. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. № 38. 2019. С. 214–218.
6. Кондратенко Н. В. Неформальні засоби політичної комунікації: дискурс політичного анекдоту. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1957>.
7. Левченко Л. О. Психологічні особливості діяльності засобів масової інформації. Людина і політика. 2001. № 2. С. 103–108.
8. Мацько О. М., Сидоренко О. М. Стилїстика української мови : підручник. Київ : Вища школа. 2003. 462 с.
9. Мороз П. В., Мороз І. В. Вивчення історії скрізь призму політичного анекдоту. *Електронний збірник наукових праць ЗОІГПО*. № 5 (52). 2022. С. 1–5.
10. Непіпенко Л. П. Політична культура українського суспільства періоду НЕПу крізь призму політичного анекдоту. *Гілея*. Вип. 112. 2016. С. 36–41.
11. Порпуліт О. Прийоми створення мовної гри в рекламному тексті. URL: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1653.
12. Тимкова В. Лінгвокультурний підхід до аналізу друкованих рекламних оголошень. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. № 41. 2020. С. 51–61.
13. Шевчук Н. В. Особливості політичного дискурсу: зміст, функції, жанрове втілення. *Вісник ДАК-ККіМ. Політологія*. Вип. 1. 2013. С. 263–269.
14. Bored panda. The Most Amusing Political Jokes The Internet Has To Offer. URL: https://www.boredpanda.com/politicaljokes/?utm_source=google&utm_medium=organic&utm_campaign=organic (дата звернення: 06.10.2024).
15. HumorNama. 40 Joe Biden Jokes That Will Get You a Good Laugh. URL: <https://humornama.com/jokes/joe-biden-jokes/>.

16. Laugh factory. Political jokes. URL: <https://www.laughfactory.com/jokes/political-jokes>.
17. NBC News. The Top 10 jokes from the campaign trail. URL: <https://www.nbcnews.com/id/wbna3784940>.
18. The Irish Post. 10 brilliant Boris Johnson jokes... because if you didn't laugh you would probably cry. URL: <https://www.irishpost.com/news/10-brilliant-boris-johnson-jokes-to-help-ease-the-pain-of-having-to-deal-with-the-uk-prime-minister-207941>.
19. The Telegraph. 32 funny jokes about Jeremy Corbyn, political liberals and left wingers. URL: <https://www.telegraph.co.uk/comedy/comedians/funny-jokes-liberals-labour-left-wing/>.
20. The Week. 5 refreshingly funny cartoons about election fatigue. URL: <https://theweek.com/cartoons/cartoons-election-fatigue>.
21. UPJOKE. Cold War Jokes. URL: <https://upjoke.com/cold-war-jokes>.
22. UPJOKE. European Union Jokes. URL: <https://upjoke.com/european-union-jokes>.
23. UPJOKE. Monarch Jokes. URL: <https://upjoke.com/monarch-jokes>.
24. UPJOKE. NATO Jokes. URL: <https://upjoke.com/nato-jokes>.
25. UPJOKE. Russia Jokes. URL: <https://upjoke.com/russia-jokes>.
26. UPJOKE. Vladimir Putin Jokes. URL: <https://upjoke.com/vladimir-putin-jokes>.
27. UPJOKE. Zelenskyi Jokes. URL: <https://upjoke.com/zelenskyjokes>.

References:

1. Vusyk, H.M., & Antoniuk, O.V. (2020). *Suchasnyi politychnyi dyskurs yak ob'ekt linhvistychnykh doslidzhen* [Modern political discourse as an object of linguistic research]. *Visnyk studentskoho naukovo-ho tovarystva Donetskoho natsionalnogo universytetu imeni Vasylia Stusa – Bulletin of the Scientific Society of Students of Donetsk National University named after Vasyl Stus*, 12 (2), 213–217 [in Ukrainian].
2. Harylytska, T.S. (2016). *Leksyka reklamnykh tekstiv yak vyjav linhvokulturnoi svidomosti mistian* [The vocabulary of advertising texts as a manifestation of the linguistic and cultural consciousness of urban residents]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka – Scientific Bulletin of Drohobych State Pedagogical University named after I. Franko*, 5, 69–71 [in Ukrainian].
3. Demicheva, A.V. (2019). *Suchasnyi politychnyi humor yak polifunktsionalne yavyshche* [Modern political humor as a multifunctional phenomenon]. *Visnyk DonNU imeni Vasylia Stusa – Bulletin of Donetsk National University named after Vasyl Stus*, 2, 96–100 [in Ukrainian].
4. Karpchuk, N.P. (n.d.). *Politychnyi anekdot yak instrument PR* [Political anecdote as a PR tool]. Retrieved from: https://studies.in.ua/pravo/polit_anekdot.pdf [in Ukrainian].
5. Kovalenko, A.M., & Marchenko, T.S. (2019). *Movni zasoby realizatsii manipulyativnoho vplyvu v suchasnykh anhlovnykh ZMI* [Linguistic means of manipulative influence in modern English-language mass media]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnogo humanitarnogo universytetu – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, 38, 214–218 [in Ukrainian].
6. Kondratenko, N.V. (n.d.). *Neformalni zasoby politychnoi komunikatsii: dyskurs politychnoho anekdotu* [Informal means of political communication: the discourse of political anecdotes]. Retrieved from: <http://journal.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1957> [in Ukrainian].
7. Levchenko, L.O. (2001). *Psykhologichni osoblyvosti diialnosti zasobiv masovoi informatsii* [Psychological peculiarities of mass media activity]. *Liudyna i polityka – Human and Politics*, 2, 103–108 [in Ukrainian].
8. Matsko, O.M., & Sydorenko, O.M. (2003). *Stylistyka ukrainskoi movy* [Ukrainian language stylistics]. Kyiv: Vyscha Shkola [in Ukrainian].
9. Moroz, P.V., & Moroz, I.V. (2022). *Vyvchennia istorii skriz pryzmu politychnoho anekdotu* [The study of history through the prism of political anecdotes]. *Elektronnyi zbirnyk naukovykh prats ZOIPPO – Electronic Collection of Scientific Papers of Zaporizhzhia Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education*, 5 (52), 1–5 [in Ukrainian].
10. Nepipenko, L.P. (2016). *Politychna kultura ukrainskoho suspilstva periodu NEPu kriz pryzmu politychnoho anekdotu* [Political culture of Ukrainian society during the NEP through the prism of political anecdotes]. *Hileia – Gileya*, 112, 36–41 [in Ukrainian].

11. Porpulit, O. (n.d.). *Pryiomy stvorennia movnoi hry v reklamnomu teksti* [Techniques for creating language games in advertising texts]. Retrieved from: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1653 [in Ukrainian].
12. Tymkova, V. (2020). *Linhvokulturnyi pidkhid do analizu drukovanykh reklamnykh oholoshen* [Linguistic and cultural approach to the analysis of printed advertisements]. *Humanitarna osvita v tekhnychnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh – Humanitarian Education in Technical Higher Educational Institutions*, 41, 51–61 [in Ukrainian].
13. Shevchuk, N.V. (2013). *Osoblyvosti politychnoho dyskursu: zmist, funktsii, zhanrove vtilennia* [Features of political discourse: content, functions, genre implementation]. *Visnyk DAKKKiM. Politolohiia – Bulletin of the State Academy of Culture and Arts Managers*, 1, 263–269 [in Ukrainian].
14. Bored Panda (n.d.). The Most Amusing Political Jokes The Internet Has To Offer. Retrieved from: https://www.boredpanda.com/politicaljokes/?utm_source=google&utm_medium=organic&utm_campaign=organic [in English].
15. HumorNama (n.d.). 40 Joe Biden Jokes That Will Get You a Good Laugh. Retrieved from <https://humornama.com/jokes/joe-biden-jokes> [in English].
16. Laugh Factory (n.d.). Political jokes. Retrieved from: <https://www.laughfactory.com/jokes/political-jokes> [in English].
17. NBC News (n.d.). The Top 10 Jokes from the Campaign Trail. Retrieved from <https://www.nbc-news.com/id/wbna3784940> [in English].
18. The Irish Post (n.d.). 10 Brilliant Boris Johnson Jokes... Because if You Didn't Laugh You Would Probably Cry. Retrieved from: <https://www.irishpost.com/news/10-brilliant-boris-johnson-jokes-to-help-ease-the-pain-of-having-to-deal-with-the-uk-prime-minister-207941> [in English].
19. The Telegraph (n.d.). 32 Funny Jokes About Jeremy Corbyn, Political Liberals and Left Wingers. Retrieved from: <https://www.telegraph.co.uk/comedy/comedians/funny-jokes-liberals-labour-left-wing/> [in English].
20. The Week (n.d.). 5 Refreshingly Funny Cartoons About Election Fatigue. Retrieved from <https://theweek.com/cartoons/cartoons-election-fatigue> [in English].
21. UPJOKE (n.d.). Cold War Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/cold-war-jokes> [in English].
22. UPJOKE (n.d.). European Union Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/european-union-jokes> [in English].
23. UPJOKE (n.d.). Monarch Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/monarch-jokes> [in English].
24. UPJOKE (n.d.). NATO Jokes. Retrieved from <https://upjoke.com/nato-jokes> [in English].
25. UPJOKE (n.d.). Russia Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/russia-jokes> [in English].
26. UPJOKE (n.d.). Vladimir Putin Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/vladimir-putin-jokes> [in English].
27. UPJOKE (n.d.). Zelenskyi Jokes. Retrieved from: <https://upjoke.com/zelenskyi-jokes> [in English].